
O nás

Historie Kliniky otorinolaryngologie a maxilofaciální chirurgie 3. LF UK a ÚVN Praha

V době otevření ÚVN bylo ORL oddělení umístěno v pobočce nemocnice na Hradčanech. V r. 1945 bylo přestěhováno do Střešovic, nejprve do hlavní budovy proti centrální bráně, v roce 1954 do prostor v budově UNKOV. Jako samostatné pracoviště s lůžkovou částí vzniklo v roce 1935.

Ve vedení se vystřídali:

1935 - 1939	plk. MUDr. Jan Záleský
1945 - 1958	plk. MUDr. Jan Horák
1958 - 1978	plk. prof. MUDr. Ervín Černý, DrSc.
1978 - 1995	plk. doc. MUDr. Mojmír Zelený, CSc.
1995 - 1999	plk. MUDr. Zdeněk Voldřich, DrSc.
1999 - 1999	pplk. MUDr. Michal Mikolaj (dočasně pověřen od 16. 1. 1999 - 10. 11. 1999)
1999 – 2013	plk. MUDr. Michal Navara, Ph.D.
2013 – dosud	prof. MUDr. Jaromír Astl, CSc.

Historií pracoviště a jeho vývojem se systematicky zabýval emeritní primář plk. MUDr. Zdeněk Voldřich, DrSc. z jehož textu i poznatků vychází následující text, který zpracoval, my pouze troufale doplňujeme fakta po jeho odchodu z aktivní služby.

Ve chvílích slavnostního otevření Masarykovy vojenské nemocnice bylo otorinolaryngologické oddělení pod vedením **plk. MUDr. Jana Záleského** umístěno ve Sborové nemocnici na Hradčanech.

ORL oddělení se však mohlo stát faktickou součástí ÚVN až od roku 1945. **Plk. MUDr. J. Horák** zajistil pro oddělení na svou dobu moderní a provozu plně vyhovující prostory. Pracoviště v roce 1954 mělo dokonce 110 lůžek (z toho 20 foniatrických) a patřilo k největším ve střední Evropě.

Plk. prof. MUDr. Ervín Černý, DrSc. vtiskl oddělení pevnou koncepci a čínorodost. Nesmírně se zasloužil o jeho vědecko - odbornou propagaci a uznání v celostátním i mezinárodním měřítku. Na oddělení působili a v civilním zdravotnictví jej později prezentovali další významní pracovníci - plk. MUDr. J. Kiml, DrSc. (foniatr, dlouholetý předseda vědecké rady náčelníka ÚVN, dlouholetý vedoucí redaktor časopisu Československá otorinolaryngologie), pplk. prof. MUDr. Jaroslav Fajstavr, DrSc. (emeritní přednosta ORL kliniky 2. LF UK Praha a FN Motol), plk. doc. MUDr. Miroslav Holub, CSc. (primář v Ostravě - Vítkovicích), pplk. MUDr. Lubomír Turek (primář v Kolíně). Pod vedením profesora Černého zavedlo jako jedno z prvních v našem státě nové operační metody při léčbě středoušní nedoslýchavosti a zhoubných nádorů hrtanu. Prioritní postavení dosahovalo v otoneurologii, při léčbě náhle vzniklých nitroušních nedoslýchavostí hyperbaroxií a při chirurgickém řešení obrny lícního nervu.

V této tradici vedl oddělení i **plk. doc. MUDr. Mojmír Zelený, CSc.**, který pokračuje v rozvoji kofochirurgie a onkochirurgie. Začátkem 90. let je na oddělení postupně zaváděna chirurgie štítné žlázy a příštítných tělísek s vizualizací vratného nervu a endoskopická endonasální chirurgie.

Pedagogické zapojení do pregraduální výuky studentů medicíny se datují od poloviny 70. let, kdy byla na pracovišti zahájena výuka posluchačů pediatrické fakulty UK. **Plk. MUDr. Zdeněk Voldřich, DrSc.** zahajuje činnost JIPu v říjnu 1995, což znamená zařazení pracoviště zpět ke špičkovým pracovištím oboru.

Plk. MUDr. Michal Navara přináší rozvoj především třmínkové chirurgie a zavádí moderní metody sialoendoskopie a sialolitotripse. Obnovuje tradice špičkové kofochirurgie a v roce 2004 je pracoviště přemístěno do moderních prostor nového pavilonu.

Pracoviště úzce spolupracuje v rámci ÚVN se styčnými chirurgickými obory. S neurochirurgickou klinikou při léčení fronto- a laterobazálních poranění, nádorů, zánětlivých rhino- a otogenních nitrolebních komplikací. S oční klinikou na poli orbitologie a chirurgie slzných cest. S oddělením ortopedie, traumatologie a rekonstrukční chirurgie u rekonstrukčních výkonů v krajinách hlavy a krku, u nádorových onemocnění a v traumatologii. V současnosti se rozvíjí nejen spolupráce kliniky v rámci ÚVN, ale také s Endokrinologickým ústavem v Praze, s pracovišti 1. LF a Akademií věd ČR.

V rámci plnění vojenské povinnosti se zúčastnil náš lékař plk. MUDr. Kovář vojenské mise v Afgánistánu v roce 2002 a plk. MUDr. Navara mise v Iráku v roce 2003.

Dne 13. 12. 2005 byl vydán souhlas se zřízením **ORL kliniky 3. LF UK a ÚVN Praha**. Zde probíhá výuka mediků 3. LF UK v oboru otorinolaryngologie a chirurgická propedeutika a nadále pokračuje výuka studentů 2. LF UK v oboru otorinolaryngologie. S příchodem prof. MUDr. Jaromíra Astla, CSc. zahajuje pracoviště výuku včetně konání zkoušek v oboru. ORL klinika má akreditaci MZ ČR pro obor otorinolaryngologie a tak je součástí postgraduálního vzdělávání pro mnoho začínajících kolegů, kteří se připravují k atestaci v oboru.

V červnu 2013 se vedení Kliniky otorinolaryngologie 3. LF UK a ÚVN v Praze, Fakultní vojenské nemocnice ujímá na základě konkurzu **prof. MUDr. Jaromír Astl, CSc.** S nástupem prof. Astla je spojen rozvoj miniinvazivní chirurgie štítné žlázy a příštítných tělísek, odběr sonograficky navigované biopsie tenkou jehlou, a tak od roku 2013 zahrnuje klinika celou škálu endokrinochirurgických výkonů včetně metody MIVAT a endoskopických metod, které se rozvíjejí současně s minimálně invazivními výkony slinných žláz, nejnovějšími technikami navigace v oblasti chirurgie VDN a rinobaze, ale také se rozvíjí za současného přednosty spolupráce v oblasti maxilofaciální chirurgie, onkochirurgie a traumatologie.

V roce 2017 se klinika rozšiřuje o oddělení maxilofaciální chirurgie a vzniká **Klinika otorinolaryngologie a maxilofaciální chirurgie 3. LF UK a ÚVN Praha**. V letech 2014 – 2019 byla činnost kliniky rozšířena o nové metody neuromonitoringu a byly zahájeny výukové kurzy neuromonitoring v ORL.

Od roku 2016 jsou na klinice pořádány postgraduální kurzy Sonografie v ORL ve spolupráci s katedrou ORL IPVZ v Praze.

V roce 2017 vzniká Czech Branche of INMG a jejím předsedou je prof. Astl.

Klinika je spojena také s aktivitami odborné společnosti Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku a stává se sídlem redakce odborného **časopisu Otorinolaryngologie a foniatrie**, jehož vedoucím redaktorem je od roku 2009 prof. Astl.